

३.१ सोच

नेपालको एक समुन्त,समृद्ध र उत्कृष्ट स्थानीय तहको रुपमा नमूना पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका स्थापित गर्ने दीर्घकालिन सोच रहेकोछ ।

३.२ लक्ष्य

आ.ब.०७४।०७५ को अन्त सम्ममा पटेर्वा सुगौली गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई तर्फ खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र र पूर्ण खोप घोषणा गर्ने साथै भौतिक विकासका प्रगतिहरु आम नागरिकहरुले महसुस गर्न सक्ने लक्ष्य लिएकोछ ।

३.३ उदेश्य

पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका बासीले एक बर्ष भित्रमा आफनो जिवन स्तरमा परिवर्तन भई दैनिक जिवन यापनमा सहजता भएको महसु गर्नेछ ।

३.४ अपेक्षित उपलब्धि

आ.ब.२०७४।०७५ को अन्त सम्म देहायका उपलब्धीहरु हासिल गर्न अपेक्षा राखिएकोछ ।

- पूर्ण सरसफाई तर्फ खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र र पूर्ण खोप गाउँपालिका घोषणा भएको हुनेछ ।
- सडक संजालको बिस्तार स्तर उन्नति तथा सुरक्षित, गुणस्तरिय र भरपरदो यतायातको पहुचमा बृद्धि भएको हुनेछ ।
- पटेर्वा सुगौली गाउँपालिकाको कार्यालय तथा पाचै वटा वडा कार्यालयका भौतिक संरचनाको निर्माण कार्य सुरु भई सेवा प्रवाहलाई सरल,प्रभावकारी र जनमुखी भएको हुनेछ ।
- उज्यालो पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका अभियान सुरु भई गाउँपालिकाका सबै वडा र टोलहरुमा बिधुत सेवाको सुनिश्चिता प्रदान गर्नेछ ।
- पटेर्वा सुगौली गाउँपालिकाको पाचै वडाहरुमा स्वास्थ्य सेवा तथा शिक्षा क्षेत्रमा देखिएका कमि कमजोरीहरुलाई निवारण गर्दै गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा तथा ,शिक्षाको व्यवस्था उपलब्ध हुनेछ ।
- पटेर्वा सुगौली गाउँपालिकामा गर्दै आएको परम्परागत कृषि प्रणालीमा सुधार ल्याई आधुनिकीरणको सुरुवात हुनेछ । जसबाट कृषक युवा लक्षित बर्ग लाभान्वित हुनेछ ।
- बिपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिएको हुनेछ ।
- सार्वजनिक प्रशासनलाई चुस्त,दुरुस्त, पारदर्शी, जवाबदेही र भ्रष्टाचार मुक्त बनाउन गुनासो सुनवाई सयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।

३.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू

३.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरू

- यथार्थपरक आवश्यकता र प्राथमिकतामा आधारित विकास योजनामा लगानी गरी नतिजामुखी र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा केन्द्रित गर्ने नीति लिइएको छ । छरिएका टुक्रे विकासलाई निरुत्साहन र बृहत क्षेत्र समेट्ने समग्र योजनालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभिन्न सञ्चालन हुने सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाका कार्यक्रमलाई एकद्वार प्रणालीमा आवद्ध गरी कार्यक्रममा हुने दोहोरोपनालाई हटाइने छ ।
- सार्वजनिक परीक्षण,निर्माण कार्यको भौतिक निरीक्षण मार्फत विकास कार्यलाई पारदर्शी र उत्तरदायी बनाइनेछ । लक्षित वर्गका कार्यक्रमलाई वास्तविक लक्षित वर्ग प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने गरी उत्पादनमूलक बनाइनेछ । गाउँपालिकाभिन्नका परम्परागत स्थानीय उत्पादनलाई आधुनिकीकरण गर्दै रोजगारी सृजनामार्फत आय वृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- स्थानीय तहको सरकारले कार्यपालकीय, व्यवस्थापकीय र न्यायिक समितिको रूपमा न्यायपालकीय अधिकार समेत प्रयोग गर्ने भएकाले नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएका एकल अधिकार तथा साभा अधिकार सूचीभिन्नका विषय कार्यान्वयनको दिशातिर उन्मुख हुँदै समृद्ध र समुन्नत गाउँपालिकाको निर्माणको लागि यथाशीघ्र विस्तृत कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- राजश्व र कर प्रशासन सम्बन्धी नीतिको निर्माण गरी राजश्व परामर्श समितिबाट पहिचान भएका राजश्वका स्रोत, दायरा र दर अनुसार राजश्व प्राप्त गर्न प्रभावकारी व्यवस्था गरिनेछ । हामीले तिरेको कर हाम्रै लागि भन्ने नाराका साथ सबै पेशा व्यवसायलाई करको दायरामा समेटिने छ । राजश्व र कर प्रशासन सम्बन्धी नीतिलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरी लक्ष्य अनुसार वा सोभन्दा बढी राजश्व संकलन गर्न सफल वडालाई प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कार दिइनेछ । बजेट विनियोजन गर्दा वडागत आवश्यकता र प्राथमिकताका साथै जनसंख्या, भूगोल, पूर्वाधार लगायत वस्तुगत तथ्य र तथ्याङ्कका आधारमा संविधानले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य हासिल गर्ने गरी तय गरिनेछ ।
- दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गरी आर्थिक विकास र समृद्धिको चाहनालाई सार्थक तुल्याउन वडा, टोल र बस्ती स्तरबाट प्राथमिकताका साथ छनौट भएका तथा गाउँपालिकाले समेत उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न खोजेका खानेपानी, कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, ग्रामिण सडक, ऊर्जा, सूचना तथा संचार प्रविधिसँग सम्बन्धित आयोजनाहरूको कार्यान्वयन क्षमता बढाउनुका साथै प्रभावकारी र जवाफदेही अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको वित्तीय व्यवस्थापन क्षमता र जवाफदेहिता बढाइनेछ । जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन संगठन, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको व्यवसायिकताका लागि प्रोत्साहन, प्रवर्द्धन र पुरस्कार साथै तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । स्थानीय उपभोक्ताले विकासलाई आत्मसाथ गर्ने भावनको विकास गर्नमा जोड दिइने छ ।
- पोषणलाई बालबालिका तथा महिलाहरूको पोषण स्थितीमा सुधारलाई सामाजिक आर्थिक विकासका लागि सबैभन्दा शक्तिशाली र कम लागतको रूपमा लिइन्छ । पोषण दिगो विकास लक्ष्यलाई तीब्रताका साथ प्राप्तीका लागि महत्वपूर्ण छ । यसका प्रभावले आर्थिक प्रगतीका सार्थ मानव पूँजीको रूपमा विकास भएको महशुस हुन्छ । तसर्थ बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई प्राथमिकता साथ अगाडी बढाउने नीती लिइएको छ ।

- सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, खर्च सार्वजनिकीकरण, लैंगिक बजेट विश्लेषण जस्ता विधिहरूको अवलम्बन गरि गाउँपालिका संग सम्वन्धित कृषाकलाप पारदर्शी र जवाफदेही बनाइने छ ।
- स्थानीय निकायको आन्तरिक आम्दानीको दिगो स्रोतको पहिचान, व्यवस्थापन तथा परिचालनका लागि तदनुरूपका कृषाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।

३.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू :

(क) आर्थिक क्षेत्र...

बजेट तथा स्रोत परिचालन तथा स्रोतहरूको पहिचान सम्बन्धी

१. गाउँपालिका क्षेत्रमा करको दायरालाई फराकिलो पार्न आन्तरिक राजश्व परामर्श समितिबाट स्वीकृत राजश्वको स्रोत दायरा र दर समेतलाई आर्थिक ऐनमा उल्लेख भएका विषय बस्तुलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ साथै यस क्षेत्रमा पाईने वन पैदवार, जडिबुटी, ढुङगा, गिटी, बालुवा र पोखरीको प्रयोगलाई करको दायरामा ल्याईनेछ

२. कृषि तथा पशु विकास

- कृषि उत्पादनमा विविधिकरण र व्यवसायिककरण जोड दिदै खाद्यान्न बाली, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारीहरू, फलफुल तथा नगदे बालीको खेती जस्ता आयमुलक खेती कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । जथाभावी विषादीको प्रयोगबाट माटोको उतपादकत्व क्षमतामा नकारात्मक प्रभाव पररिहेको सन्दर्भमा गाउँपालिका सवै क्षेत्रमा माटो परिक्षण, विषादी नियन्त्रण र अर्गानिक गाउँपालिका घोषणाको दिशा तर्फ ठोस पहल कदमिहरू चालीने छ। माटोको उर्वराशक्ति कायम राख्न हरियो मल, कम्पोष्ट मल, भकारो सुधार तथा जैविक मल प्रयोगमा जोड दिइनेछ । ग्रामीण क्षेत्रमा युवा कृषि श्रमिकहरूको कमीले उत्पादनमा पर्न गएको नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न कृषि यान्त्रिकीकरण कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइने छ । उन्नत जातका पशुपालन विधी भित्राई दुध उत्पादनमा आत्मनिर्भर भई अन्य ठाउमा निर्यात गर्न सकिने छ ।

३. उद्योग तथा बाणिज्य

स्थानीय शिप र श्रममा आधारित उद्योगलाई वातावरण मैत्री उधमको विकास तर्फ प्रोत्साहन गरिने छ । गाउँपालिका भित्र रहेका रहेका थोक तथा खुद्रा पसलहरूमा बस्तुको मुल्य सूची अनिवार्य रूपमा राखिने व्यवस्था मिलाउन पहल गरिने छ । साना तथा घरेलु उद्योगलाई प्रोत्साहन गर्दै स्व रोजगारको ब्यवस्था मिलाउन पहल गरिने छ ।

४. पर्यटन

यस गाउँपालिकामा रहेको दुग्धेश्वरनाथ महादेव भाठा, गादी माई, भुमरीमाई बनसप्ती माई लगायतका क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ ।

ख) सामाजिक विकास

१. शिक्षा

सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ र सामुदायिक विद्यालयको पठन पाठनलाई गुणस्तरीय बनाउन स्थानीय राजनैतिक दल, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थी विच छलफल र हार्दिकताको वातावरण सृजना गर्न अभिप्रेरित गरिने छ साथै प्रवेशिका परिक्षामा उत्कृष्ट हुने सामुदायिक विद्यालयका छात्र छात्रालाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ । माध्यमिक विद्यालयहरूमा कक्षा १ देखि अंग्रेजी माध्यमद्वारा कक्षा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । विद्यालय उमेर समूह रहेका विद्यार्थीहरूको पहिचान गरि विद्यालय भित्र्याउन प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२. स्वास्थ्य

मौलिक हकको रूपमा रहेको स्वास्थ्य सेवालाई जनताको घरदैलोमा सरल र सुलभ रूपमा पहुच पुर्‍याउन आवश्यक पहल गरिनेछ । स्वास्थ्य चौकी, गाउघर क्लिनिक खोप क्लिनिकको स्तरउन्नति गर्दै सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाइने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा सुधार गरिनेछ र स्वास्थ्य सेवाहरू सर्वसुलभ एवम् प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छ साथै गुणस्तरीय औषधी र स्वास्थ्य सामग्रीहरूको सहज तथा प्रभावकारी आपूर्ति एवम् उपयोगलाई सुनिश्चित गरिने छ । यस गाउपालिका लाई पूर्ण खोप गाउपालिका घोषणा गरिने छ र बहुक्षेत्रिय पोषण योजना कार्यक्रम अनुसार कुपोषणलाई न्युनिकरण गर्ने तर्फ आवश्यक पहल गरिनेछ । मातृ शिशु स्वास्थ्य र हेरचाहमा संलग्न स्वमसेविकाको उच्च मनोवल कायम राख्न आवश्यक प्रेरक तत्वको उपलब्धतामा जोड दिइनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई

पानी नै प्राणी जगतको जीवनको आधार भएकोले पर्तेवा सुगौली गाउँपालिकाका सबै वडाका जनतामा सहज पिउने पानी पुर्‍याउने नयाँ खानेपानी धारा जडान , पुराना आयोजनाको मर्मत संभार गरी नियमित गराउनुका साथै स्वच्छ पिउने पानीका लागि आवश्यक जनचेतना अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । स्वच्छ खानेपानीमा सबैको पहुँच अभिवृद्धि गरिनुका साथै सरसफाई र फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिइनेछ । विपन्न परिवार र विद्यालयहरूमा शौचालय निर्माण कार्यमा जोड दिई चालु आ.व.मा नै यस गाउपालिका लाई पुर्ण सरसफाई तर्फ खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा गरिनेछ ।

४. सांस्कृतिक प्रवर्द्धन तथा लैङ्गिक सामानता तथा सामाजिक सामावेशिकरण

यस गाउपालिका भित्र मनाइने पर्वहरू जस्तै दशैं, तिहार, छठ, माघेसंक्रान्ती (खिचडी) इद बकरिद, घाटो, ब्रह्म पुजा जस्ता बहुसंस्कृति प्रवर्द्धन गरिनेछ र थारु बहुलता भएकोले बृहत रूपमा मनाइएको माघेसंक्रान्ती (खिचडी) पर्वको लागि रकम समेत उपलब्ध गराइनेछ । आर्थिक समाजिक लैङ्गिक अनुकूल शासन प्रणाली अवलम्बन गरी लैङ्गिक समतामूलक तथा समानतामा आधारित योजना तर्जुमा, बजेट विनियोजन, कार्यान्वयन र अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ । हिंसा पीडित, एकल महिला, जोखिममा परेका, अपाङ्ग बेसहारा महिलाहरूको अधिकार संरक्षण, प्रवर्द्धन र सामाजिक सुरक्षालाई गरिनेछ । महिलाहरूको सशक्तिकरणको लागि सिप र क्षमता विकास कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ । बालबालिकाहरूको नेतृत्व विकास एवं व्यवस्थापकिय क्षमता अभिवृद्धि गरी सर्वाङ्गिक विकासको नीति लिइने छ । आर्थिकरूपले कमजोर असक्त (अपांग) व्यक्तिहरूलाई शिपमुलक, आयमुलक तालिम दिई जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याइनेछ । समाजमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्दै आएका जेष्ठ नागरिकहरू समाजका अग्रज र अमूल्य निधिहरू भएकाले उनीहरूको बाँकी जीवनयापनलाई अभ

बढी सहज र सम्मानित एवम् मर्यादित बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ । आदिवासी, जनजाति र उपेक्षित जातिहरूको उत्थानको लागि उनीहरूको सवलीकरण गर्ने र परम्परागत सीप, दक्षता र विशेषतामा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । दलित वर्गको समग्र आर्थिक उन्नतिका लागि परम्परागत शिपलाई आधुनिकिकरण गर्ने कार्यक्रमहरूमा जोड दिइनेछ । आयोजनाहरूमा लाभान्वित हुने दलित वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार विकास

१. सडक, पुल

गाउँपालिका स्तरका सडकहरू निर्माण, संचालन र मर्मत संभार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी संचालन गरिनेछ । सडक तथा पुल निर्माणलाई दिगो र गुणस्तरीय रूपमा निर्माण गरिने नीति लिइएकोछ । सडक निर्माण कार्य अन्तर्गत माटो पुर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै पक्क सडक निर्माण गरिनेछ । कमागत र अधुरो सडक योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइने छ । गाउँपालिका स्तरीय सडक ग्रेभल तथा स-साना पूल, पुलेसा निर्माण कार्यलाई दातृसंस्थासंग समेत साभेदारी र सहकार्यमा अगाडि बढाइ बाढ्ने महिना सवारी साधन चल्न सक्ने बनाउन प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । भोलुङ्गे पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी समपुरक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।

२. ग्रामीण विद्युतीकरण तथा उर्जा विकास

सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृयाबाट माग भै आएका विद्युत सेवा नपुगेका वडाहरूमा विद्युत पुऱ्याउन सामुदायिक विद्युतीकरणलाई प्राथमिकतामा राखि कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । सुधारिएको चुल्हो, निर्माणमा जोड दिई घरभित्रको धुवा रहित गाउँपालिकाको घोषणा गरी परम्परागत उर्जा माथिको निर्भरतालाई कमशः घटाउदै लगिनेछ । गाउँपालिका भित्र सोलर बत्ती जडानलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

३. सिंचाई

कृषि पकेट क्षेत्रहरूको पहिचान गरी साना - सिंचाई आयोजनाहरू संचालन गरिनेछ । निर्माणाधिन सिंचाई योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइनुकोसाथै पुरानो योजनाहरूको मर्मत सम्भारमा समेत जोड दिइनेछ । सिंचाई सुविधा विस्तारको लागि डिप बोरिङ्ग र स्यालो ट्यूबेल जडान कार्यलाई भूमिगत जलश्रोत विकास परियोजना मार्फत अगाडि बढाइनेछ । सम्पूर्ण खेती योग्य जमिनमाहरूमा सिंचाईको प्रबन्ध मिलाउने कोशिस गरिनेछ ।

४. सूचना तथा सञ्चार

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सबैले सूचना तथा संचारको सहज पहुँच स्थापना गर्न सार्वजनिक संस्थान तथा निजी क्षेत्रको आगमनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । ठाउँ ठाउँमा संचार टावर स्थापना, टेलिफोन लाइन विस्तार तथा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट विस्तारका लागि तत्काल सम्भाव्यता अध्ययन गरी सूचना तथा संचारको विकासका लागि ठोस कदम चालिनेछ । सर्वसुलभ रूपमा फोन तथा इन्टरनेटको विस्तार र वितरणलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ । स्थानीयस्तरमा स्वच्छ पत्रकारिता र पत्रकारिताको संस्थागत विकासको सहयोगी भूमिकामा राखिनेछ ।

घ) वातावरण तथा विपत व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकालाई हराभरा बनाउन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनमा सहयोग पुर्याउन हरियो गाउँ (Green Village)को अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ । उक्त नीति अरुप बाभो पर्ती, खेतबारीमा बृक्षारोपण गर्न (Agroforestry) प्रवर्द्धन गर्न निशुल्क विरुवा उपलब्ध गराइने तथा प्रोत्साहन समेत गरिनेछ । वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तर्फ आवश्यक कार्यक्रम बनाई संचालन गर्न वातावरण उर्जा तथा जलवायु परिवर्तन शाखा स्थापना गरिनेछ । विपत व्यवस्थापन तर्फ विपत व्यवस्थापन विशेष कोषको स्थापना गरी आवश्यक सहयोग गरिनेछ । जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका लागि आवश्यक योजना संचालन गरिनेछ ।

ड) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

यस गाउँपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूलाई भौतिक पूर्वाधारमा जोड दिई कार्यलय व्यवस्थित बनाई कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत अनुशासनप्रति प्रतिवद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, प्रविधियुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउँदै लगिनेछ । जनताको नजिकमा सरकारको अनुभूति दिलाउन वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त र प्रभावकारी बनाई भ्रष्टाचारमुक्त र सुशासनयुक्त बनाइनेछ र हरेक कार्यालयमा नागरिक वडापत्र राखिनेछ । वडा कार्यालयबाट गरेका सार्वजनिक सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माण सम्बन्धि कार्यको मासिक रूपमा प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । गाउँपालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक तथ्यांकहरू संकलन र अद्यावधिक गर्न तथा सूचना संजाल स्थापना गरी गाउँपालिका सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई निरन्तरतादिइनेछ । गाउँपालिकामा वेभसाइडलाई व्यवस्थित गरी E Governace तर्फ उन्मुख हुनेछ ।

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन

गाउँपालिकाको क्रियाकलापलाई पारदर्शी, जवाफदेही, नियमित मितव्ययी बनाइनेछ । यसका लागि सामाजिक परिक्षण सार्वजनिक सुनुवाई, खर्च सार्वजनिकीकरण विधिहरूको अवलम्बन गरिनेछ । सेवाग्राहीलाई सुशासनको प्रत्याभुति दिलाउन कार्यालयहरूमा वडा नागरिकपत्रमा उल्लेखित समयको आधारमा सेवा प्रवाह गरिनेछ । बेरुजु फछ्रौँटलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । बजेट विनियोजनको दक्षता र खर्च गर्ने क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र गुणस्तरिय बनाउँदै लगिनेछ । सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत अनुशासनप्रति प्रतिवद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचार मुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउँदै लगिनेछ ।

आदरणीय उपस्थित महानुभावहरू

उल्लेखित बजेट तर्जुमाका आधारमा चालु आ.व. २०७४।०७५ मा गाउँपालिकाको कुल अनुमानित बजेट रु.२४५९३९३६५। रहेको छ । जसमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण अनुदान रु.१५ करोड १५ लाख ३६ हजार र सशर्त अनुदान अन्तर्गत कृषि विकास तर्फ रु.५ लाख ९३ हजार, पशु विकास तर्फ रु.११ लाख ८३ हजार, स्वास्थ्य तर्फ रु.२ करोड २ लाख ३५ हजार, शिक्षा तर्फ ३ करोड १४ लाख ९८ हजार, बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम तर्फ रु.१३ लाख ७७ हजार जेष्ठनागरिक सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तर्फ रु.२ करोड ९४ लाख ७१ हजार र स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम तर्फ रु.१० लाख, ६० हजार, आन्तरिक राजश्व रु.१२ लाख १७ हजार र अन्य आय रु.७७ लाख ६९ हजार ३६५ गरी जम्मा रु.२४ करोड ५९ लाख ३९ हजार ३६५ को अनुमानित आय ब्यय विवरण पेश गरेको छु । जसमा कार्यक्षेत्रगत मोजिम कृषि विकास तर्फ

रु.५१ लाख ६३ हजार, पर्यटन तर्फ रु.५ लाख, सहकारी क्षेत्र सहयोग रु.१ लाख , पशु विकास तर्फ रु.२५ लाख ४५ हजार , शिक्षा विकास तर्फ रु.८२ लाख २६ हजार , स्वास्थ्यमा रु.४९ लाख ८९ हजार , खानेपानी तथा सरसफाईमा रु.१ करोड ३० लाख ६७ हजार, संस्कृति प्रवर्द्धनमा रु.४० लाख ५० हजार, खेलकुद तथा मनोरन्जन रु.४ लाख , लैंगिक समानतन तथा समाजिक समावेशिकरण तर्फ रु. ४८ लाख १७ हजार, स्थानीय पुर्वाधार तर्फ सडक पुलमा रु.२ करोड ५९ लाख २० हजार , सिचाईमा रु.७ लाख ५० हजार, भवन तथा शहरी विकास तर्फ रु.५८ लाख २५ हजार, उर्जा लघु तथा साना जल विद्युतमा रु.४२लाख २५ हजार, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ वन तथा भुसंरक्षण रु.२३लाख २० हजार, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण रु.६६ लाख ८० हजार, संस्थागत विकास तर्फ समान्य सेवा रु. ७ लाख ३५ हजार, सुरक्षा व्यवस्थापनमा रु.४ लाख ४० हजार, सूचना प्रविधि तर्फ रु.९७ हजार, स्थानीय तथ्यांक संकलन रु.१३ लाख , सुशासन प्रवर्द्धन रु.१२ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ । चालु आ.व. २०७४।०७५ को पौष मसान्तसम्मको संक्षिप्त प्रगती समिक्षा पेश गर्न चाहन्छु ।

चालु आ.व. २०७४।०७५ को ६ महिनाको अवधि यस गाउँपालिकाको लागी सन्तोष प्रद रहेको छ । राज्यबाट समयमै बजेट प्राप्तीको कारणले विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन भैरहेको छ । चालु आ.व.को ६ महिनामा वित्तिय समानिकरणको चालु तर्फ रु.३४ लाख २ हजार ७ सय २ र पैसा ४० र पुँजीगत तथा कार्यक्रम तर्फ गत बर्षको मौज्दात रकमबाट बर्षायाममा आएको बाढीको कारण आवागमनमा कठिनाई भएकोले निर्वाचनमा यातायातको सहजताको लागि विभिन्न पांच वटा सडकहरुको मर्मत सम्भारमा भएको खर्च रु.१९ लाख ३० हजार १ सय २३ गरि जम्मा रु.५३ लाख ३२ हजार ८ सय २५ र पैसा ४० खर्च भएको छ । त्यसै गरी सर्शत अनुदान तर्फ कृषि विकास तर्फ रु.३ लाख १० हजार ३ सय ८०, पशु विकास तर्फ रु.६ लाख २० हजार ७ सय ६०, स्वास्थ्य तर्फ रु.६१ लाख ८४ हजार ७ सय १७ र शिक्षा तर्फ रु.१ करोड ८४ लाख ८५ हजार ५ सय ५८ र पैसा ६० गरी तथा जेष्ठ नागरिक सेवा समान तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तर्फ रु.९० लाख ४१ हजार गरी जम्मा रु.३ करोड ४६ लाख ४२ हजार ४ सय १५ र पैसा ६० खर्च भएको व्यहोरा पेश गरेको छु ।

अन्त्यमा यस सभामा प्रस्तुत गाउँपालिकाका योजनाहरुलाई सफल र प्रभावकारी रुपमा कार्यावन्यन गर्नका लागि सम्बद्ध सबै पक्षबाट सहयोगको अपेक्षा गर्दै बार्षिक योजना तर्जुमा कार्यमा सक्रिय एवं रचनात्मक सहयोग पुर्याउनुहुने वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, वडा सचिव ज्यूहरु, विषयगत समितिका प्रमुख ज्यूहरु, यस गाउँपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत सम्मपुर्ण कर्मचारी साथीहरुलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यो गरिमामय सभाका प्रमुख अतिथि ज्यू अन्य विशिष्ट अतिथि ज्यूहरु र उपस्थित महानुभावहरुलाई पुनः हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।